Legyen az állam az innovatív AI-megoldások első felhasználói között!

Miért kell foglalkoznunk vele?

Az állam nemcsak szabályozója és támogatója a gazdaságnak, hanem az egyik legnagyobb megrendelője is. Magyarországon 2025-ben 6923 eredményes közbeszerzési eljárás zajlott mintegy 4278 milliárd forint értékben, amelyek eredményeként több mint 15 ezer közbeszerzési szerződés jött létre. Már ennek a keresletnek egy kis része is érdemi piacot teremthet innovatív digitális megoldások számára.

Magyarország ráadásul nem tekinthető digitálisan felkészületlen államnak. Az EU Digitális Évtized 2026-os országjelentése szerint a lakossági digitális közszolgáltatások magyar mutatója 85,6 pont, az EU-átlag 84,6, az elektronikus egészségügyi adatok hozzáférhetősége pedig szintén meghaladja az uniós átlagot. A vállalkozásoknak nyújtott digitális közszolgáltatások terén ugyanakkor Magyarország 80 ponton áll az uniós 88,6-tal szemben. Van tehát digitális infrastruktúra és intézményi tapasztalat, ám jelentős a további modernizációs perspektíva és igény is.

Fontos kiemelni, hogy nem az az alapprobléma, hogy a magyar kkv-k általában nem jutnak közbeszerzéshez. 2024-ben a magyar közbeszerzési szerződések 77%-ában szerepelt nyertes kkv, értékben 42,8%-os részesedéssel. Az Európai Bizottság összehasonlító adatai szerint a kkv-k részvétele lényegében megfelel az uniós átlagnak. A startupok és más innovatív vállalkozások helyzete más: egy fiatal technológiai cég gyakran még nem rendelkezik megfelelő árbevétellel, többéves referenciával vagy olyan kész termékkel, amelyre egy hagyományos közbeszerzés műszaki specifikációja építhető. Az állam pedig jellemzően már ismert, bevált megoldást vásárol, miközben az innováció éppen azt igényelné, hogy **először a megoldandó problémát határozza meg**.

AI-fejlesztéseknél ez különösen fontos. Egy új megoldás piaci értékét csak **valós működési környezetben**, megfelelő adatokon és valódi felhasználókkal lehet bizonyítani. Egy **állami referenciaügyfél** ezért többet érhet egy újabb támogatásnál: igazolja, hogy a technológia működik, csökkenti a következő vállalati ügyfél és befektető kockázatát, és megnyithatja az utat a külföldi piacokra. Az Európai Bizottság ezért kifejezetten az innovációs közbeszerzés előnyei között említi az első ügyfélreferencia biztosítását, az innovatív kkv-k és startupok piacra lépését, valamint a sikeres technológia későbbi kereskedelmi skálázását.

A szükséges jogi eszközök egy része már Magyarországon is rendelkezésre áll. A Közbeszerzésről szóló törvény 95–97. §-a szabályozza az innovációs partnerséget, amelyben ugyanazon folyamat keretében lehet innovatív megoldást kifejleszteni, majd megfelelő eredmény esetén beszerezni. Magyarországon a pre-commercial procurement módszertana is ismert. Ezek az eszközök ugyanakkor Magyarországon ritkán használtak - ahogy egyébként az Európai Unióban is: 2022-ben a K+F-beszerzések az uniós közbeszerzési érték mindössze 0,61%-át tették ki, az innovációs partnerség keretében pedig 2016–2023 között az Unióban csupán 199 szerződést kötöttek.

Mit kell tennünk?

CÉL

Magyarországon 2034-re évente legalább 100 innovatív AI-megoldás állami megrendelésen alapuló, fizetett pilotprojektje vagy első éles bevezetése valósuljon meg, amelyek legalább 50%-ában hazai startupok vagy innovatív kkv-k vegyenek részt. A projektek legalább 30%-a a sikeres tesztelést követően jusson el tartós közszolgáltatási alkalmazásig, ezzel mérhető állami referenciát és további piaci növekedési lehetőséget biztosítva a fejlesztőknek. A cél teljesülése évente nyomon követhető a szerződések, a részt vevő vállalkozások és a tartósan bevezetett megoldások számával.

01 **Azonnal elindítható**

Innovációösztönzés az állami beszerzések és a közszolgáltatási kereslet fejlesztésével

Indítsunk kkv- és startupbarát innovációs beszerzési programot, amelyben az állami intézmények és nagyvállalatok évente 10–15 valós közszolgáltatási kihívásra keresnek AI-megoldásokat. A „Kész van? Megvesszük!” és „Van ötleted? Megrendeljük!” elvek mentén az állam kész termékeket vásárol, illetve új megoldások fejlesztését rendeli meg. A vállalkozások nyílt, versenysemleges eljárásokban, arányos részvételi feltételekkel indulhatnak. A kiválasztott cégek **fizetett pilotlehetőséget**, valós tesztkörnyezetet és szakmai támogatást kapnak. A sikeres projektek előtt világos út nyílna a további megrendelésekhez, eredményeiket pedig nyilvános referenciayilatkozatok igazolják, bemutatva a közszolgáltatási hasznosságot és a költségeket. Így az állam korszerűsíti szolgáltatásait, a hazai innovatív vállalkozások pedig hiteles referenciákkal léphetnek hazai és nemzetközi piacokra.

02 **Van rá mozgásterünk**

AI-alapú, élethelyzet-központú digitális közigazgatási szolgáltatások fejlesztése

A „Ne kérdezd, intézd!” intézkedés a DÁP alkalmazásába épít mesterséges intelligenciával működő ügyintézési asszisztenst. A szolgáltatás öt élethelyzetben segít: gyermek születése, költözés és lakcímváltozás, vállalkozás indítása, nyugdíjba vonulás, valamint elveszett okmányok pótlása. Hivatalos információkból személyre szabható teendőlistát készít, megmutatja a jogosultságokat, határidőket és a szükséges dokumentumokat, majd a megfelelő digitális ügyintézési felületre irányít. A 2027-ben elindítható első változat **tájékoztatásra és navigációra** összpontosít. Később megfelelő azonosítással, jogalappal és rendszerintegrációval űrlapokat is előkészíthet, amelyek benyújtását az állampolgár hagyja jóvá. A moduláris fejlesztés és beszerzés külön megrendelési lehetőségeket teremthet a magyar nyelvtechnológiai, dokumentumfeldolgozási, keresési és akadálymentesítési megoldások, valamint a beszédalapú ügyintézés fejlesztőinek.

03 **A jövőt építjük**

A kritikus közműinfrastruktúra intelligens modernizációja és működési hatékonyságának növelése

Az energiahatékonyság, a klímaváltozás és az elöregedő közműinfrastruktúra miatt az állami és önkormányzati közművek korszerűsítése sürgető nemzetstratégiai kérdéssé vált. Magyarország ivóvízhálózatában a víz mintegy negyede elvész, miközben az energiahálózatok és közintézmények működtetése is jelentős hatékonysági tartalékokat rejt. A kihívások kezelésében az innovatív digitális technológiáknak mielőbb kézzelfogható eredményeket kell hozniuk. Javasoljuk, hogy az állam és az önkormányzatok **első referenciaügyfélként** rendeljenek meg AI-alapú közműoptimalizálási megoldásokat. Ezek segítsék a villamosenergia-hálózati terhelések előrejelzését és a megújuló energiaforrások integrálását, a középületek és a távhőrendszerek energiagazdálkodását, valamint a vízhálózati szivárgások és csőtörések korai felismerését. A program a meglévő közműadatokra építve, célzott beruházásokkal gyorsan elindítható. A kezdeményezés egyszerre szolgálja az ellátásbiztonságot, a fenntarthatóságot, a közkiadások csökkentését és a magyar AI-ipar versenyképességét. A sikeres hazai alkalmazásokból exportálható technológiai megoldások születhetnek, hiszen a közműhálózatok hatékonyabb üzemeltetése globális kihívás. Magyarország így nemcsak korszerűsítheti közszolgáltatásait, hanem nemzetközileg versenyképes technológiai válaszokat is adhat.